

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aliquot Propositiones Novissimorum Casuistarum in materia Pœnitentiæ

Zeghers, C.

Coloniæ Agrippinæ, 1679

Caput X. De ordine inte Pœnitentiam seu Satisfactionem & Absolutionem
servato in Ecclesia 12. primis sæculis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42483

doleat, mentesque offerentium in Deum erigat, id enim constat, tum ex ipsis Domini verbis, tum ex apostolorum traditionibus, ac Sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

CAPUT X.

De ordine in te Pœnitentiam seu Satisfactionem & Absolutionem servato in Ecclesia
12. primis sæculis.

194. **M**irè de 12. primorum sæculorù usu pro suæ doctrinæ novitate stabilienda nobis producunt adversarii. Antiquitatem igitur percurro, tum eorum exhibeo propositiones.

195. Catechismus Romanus dicto cap. 5. n. 87. sic habet: antiquissimo Ecclesia usu receptum est, ut cum pœnitentes à peccatis solvantur, pœna aliqua eis erogetur; cujus pœna solutio, satisfactio vocari consuevit. Ecce usus absolvendi non postquam impleta est satisfactio; sed dum imponitur: isque antiquissimus.

196. De isto usu testatur antiquus Græcorum historicus Sozomenus, & post eum Baronius ad annum Christi 56. verba retuli supra n. 154.

197. Joannes Monachus Sancti Basilii Dilectulus in suo libello de pœnitentia, data absolutione, cum pœnitente sedeat confessarius, eumque hilari facie interroget, qualem pœnitentiam subire velit, deinde pergat, & absolutionis formam ponit.

198. Quaecumque declarasti humilitati meæ, Deus tibi dimittat per me peccatorem in hoc sæculo, & in futuro, & te indemnatum ad tremendum iudicium

tribunal sistat : de peccatis autem confessis ne sis sollicitus , vade in pace.

199. Ista aut simili absolvendi formula utebantur Græci, & etiam Latini quidam, quomodo adhuc Græci dicunt, non *Baptizo*, sed *Baptizetur Servus Christi*, eamque, statim à peccatorum confessione pronuntiabant: ut constat evidentissime ex pœnitentialibus relatis per Morinum ad calcem libri de Administratione pœnitentia.

200. Quomodo dixissent confessarii pœnitentibus suis, *de peccatis confessis ne sis sollicitus, vade in pace*, si non fuissent ab æterna damnatione liberati, per absolutionem.

201. Semper tamen, inquit Nicephorus Calliophilax, perantiquus Græcorum scriptor in epistola ad Theodosium Monachum, cavebit confessarius, ne indulgentius, & citra omnem increpationem absolvat, hoc est inquit Morinus (quem adversarii doctissimum eruditissimumque censent) pœnitentiæ impositionem, lib. 6. cap. 24.

202. Baronius ad annum Christi 1164. refert pontificem de gravis sceleris reo respondisse, offensam diminuit confessio, accepta pœnitentia: dicit accepta, non impleta.

203. Christus ipse, effectum absolutionis statim date, multis Miraculis declaravit, referemus aliqua ex Baronio & aliis.

204. Scribit Baronius ad annum Christi 527, quod sanctus Medardus Regem Clovarium, reum gravissima depredationis ecclesiarum, tandem confitentem uno in momento indubitata relaxavit absolutione; quam statim secutum est divinum Miraculum

refert illud latiùs Baronius.

205. Sanctus Malachias, referente D. Bernardo in ejus vita, sceleratissimam mulierem, penè furibundam inducit ut confiteatur: & confitetur, Malachias injungit pœnitentiam, orationes super eam fundit, seu absolvit & statim spiritum mansuetudinis consequitur.

206. In vita sancti Dunstani Cantuariensis Archiepiscopi apud Surium ad diem 19. May, de juvene à demone possesso, sic legitur: invasabant eum alii, sed si quid haberent gravioris culpa in conscientia recessus, quod confessi non essent; id illi obiiciebat, eosque se pœnarum suarum apud inferos socios habiturum gratulabundus jactitabat. Ea res quibusdam non mediocrem attulit ignominiam. Sed mox à peccatorum suorum confessione remedium petebant: accepta itaque absolutione & satisfactione redibant ad dominiacum, tum ille transversum illos intuens, una inquit vos venitis? quo lavacro tam cito expurgati, & à meo contubernio abstracti estis? & hæc furibundus spumans & ejulans dicebat.

207. Nota si placet verba illa: accepta satisfactione non dicit impleta, dicit tam cito, non post multos annos, aut longi temporis multa opera Pœnitentialia.

208. Imo tantum abest quod differretur absolutio, ut nequidem differretur paschalis Communio etiam si recentissimè plura gravia peccata fuissent confessi, id constat ex sancto Eligio ubi scribit: unusquisque nostrum recurrat ad conscientiam suam secreta, & interroget semetipsum qualiter per totum annum, & maximè his sacris diebus conversatus est, & si invenerit in corde suo spinas & tribulos delictorum, studeat quantocius evellere, & evellendo eradicare.

209. Tum

209. Tum paulò post : & si hodie pariter confes-
sus, ac devotè conversus fuerit, ut valeat dignus interes-
se Solemnitati presentis diei, qua, quia in ea Dominus
cum Apostolis suis cenavit, Coena vocatur. Videat sum-
mopere, ut Sacramenta corporis & sanguinis Domini
dignè recipere queat; quatenus potius salutem, quam
damnationem sibi acquirat.

210. Eandem rem aliis verbis repetit homilia
15. quod dico, omnibus dico : clericis, laïcis, sancti-
monialibus : ut quidquid se recolit invidia, aut de-
tractionis, odii quoque & fornicationis, sive incestus vel
perjurii, caterorumve vitiorum contagione attactum
saltem hodie per divina salutis medicamentum in quan-
tum prevalet, se purificare procuret, confiteatur ad-
versum se injustitiam suam Domino, ut remittat impie-
tatem cordis sui, & reliquia cogitationum ejus diem
festum agent Domino.

211. Hujus Sancti autoritas deberet adver-
sariis sufficere : quippe qui sæpissimæ ab illis al-
legatur v. g. ab Arnaldo part. 2. cap. 16. 11. 30.
4. &c. sed caute negotiatur ubique textus muti-
lando, aut quæ ipsum jugulant, subtrahendo.

212. Alterum peremptoriumque argumentum
datae absolutionis ante actam poenitentiam, pre-
bent illi Canones, quos ipse exhibuit D. Du bois,
ex quibus constat quod pendente Canonum
poenitentia, daretur poenitentibus sacra Com-
munionio, certis diebus per annum, præsertim in
paschate.

213. Primus Canon est Soteris, qui præfuit
Ecclesiæ anno Christi 156. qui sic habet, *in cena*
Domini à quibusdam perceptio Eucharistiæ negligitur,
quæ quoniã in eodem die ab omnibus fidelibus (exceptis ijs
quibus

quibus pro gravibus criminibus inhibuit) percipienda sit, Ecclesiasticus usus demonstrat, cum etiam Pœnitentes eodem die ad percipienda corporis & sanguinis Domini Sacramenta reconcilientur: *distinctione de consecrat. cap. 17.*

214. Secundus est Innocentii 1. qui præfuit anno Christi 402. & sic habet: *de Pœnitentibus, qui sive ex gravioribus commissis, sive ex levioribus Pœnitentiam gerunt, si nulla intervenerit aegritudo, quinquagesima feria ante pascha eis remittendum, Romana Ecclesia consuetudo demonstrat.*

215. Dicit Pontifex si nulla interveniat aegritudo: quia illa interveniente non expectabatur Paschale tempus, sed statim reconciliabatur pœnitens, & ipsi eucharistia porrigebatur: *Leo 1. Epistola 91. plures alii exstant hac de re Canones canonica 26. quæst. 6.*

216. Pœnitens autem reconciliatus ad Sacramenta in paschate vel in infirmitate percipienda lapsis festis paschalibus, vel recuperata sanitate subijciebatur denuo pœnitentiæ legibus, usque ad completam satisfactionem: *Canone 11. Concilii Niceni 1. & aliis pluribus dictâ quæst. 6.*

217. Hoc adhuc praxis observat in multis, nam excommunicati absolvuntur per interim, in natalitiis Domini, paschate, & pentecoste, ut possint Ecclesiastica Sacramenta percipere *Emylius Verulius part. 1. titulo 1. decisione 2.*

218. Et curiarum Ecclesiasticarum officiales norunt quod in dispensationibus matrimonialibus super impedimento irritante, apponitur sententia per hæc clausula, vel similis à censuris, sententiis & pœnis si quomodolibet innodati existant ad effectum præsumendum

sentium dum taxat harum serie absolventes: vi cuius
absolutionis possunt sponsus & sponsa percipere
Sacramenta ipsius Matrimonii, & venerabilis Eu-
charistiæ, per quam sanctius ad illud disponan-
tur: licet, quo ad cætera, censuris, sententiis &
pœnis canonicis maneant innodati.

219. Idem animadvertunt quotidie regii Se-
natores, ad quos Pontificiæ Bullæ deferuntur
pro placeto, aut coram quibus possessoria actio
ex collatione pontificia intentatur. Animad-
vertunt in quam eadem clausulam ad effectum
presentium &c. Sine qua nec in iudicio agere nec
obtentâ gratiâ gaudere possent impetrantes,
casu quo essent excommunicati.

220. Istam ad unum effectum absolutionem
publicè pœnitentium pulchrè expressit Soter, &
canon Concilii Cabilonensis statim referendus,
dum dicunt *ad percipienda Sacramenta Sanguinis &
Corporis Domini reconcilientur.* Reconciliationem
autem, quæ completâ pœnitentiâ datur, ca-
nones vocant reconciliationem *plenissimam, ple-
nam, item legitimam communionem, perfectionem,*
aliquando etiam simpliciter *communionem*; nempe
tam in humanis quam in divinis cum cæteris fi-
delibus. *Concilium Vasense 2. can. 2. Arelat. 2.
can. 28. Auroscanum 1. can. 3.*

221. Tertius Canon est Silverii Pontificis,
qui præfuit 536. sicque habet, *apud Jvonem 2. part.
Decreti, & Burchardum lib. 5. cap. 19. singulis diebus
Dominicis in quadragesima, præter eos, qui excom-
municati sunt, & præter illos, qui in publica Pœniten-
tia sunt, Sacramenta Corporis & sanguinis Christi
sumenda sunt, & in cœna Domini, in vigilia Pasche,*
&

& in die resurrectionis Domini, & in Pentecoste, & in Natali Domini (nota) ab omnibus communicandum.

222. Quartus est Canon 47. Concilii Cabilonensis 2. quo dicitur *in coena Domini à quibusdam perceptio Eucharistia negligitur: qua quoniam in eadem die ab omnibus fidelibus, exceptis his quibus pro gravibus criminibus inhibuitur est, percipienda sit, Ecclesiasticus usus demonstrat, cum etiam poenitentes eadem die ad percipienda corporis & sanguinis Domini Sacramenta reconcilientur.*

223. Quintus est Canon S. Theodulphi, qui inter suos Canones (quos Baronius ad annum Christi 835. antiquitatis Ecclesiae disciplinam vocat) cap. 44. ita scripsit: *Sicut periculosum est, impurum quemque ad tantum Sacramentum accedere, ita etiam periculosum est ab hoc prolixo tempore abstinere, salva ratione eorum, qui excommunicati, non quando eis libet, sed certis temporibus communicant, & Religiosis quibuscumque sanctè viventibus, qui poene omni die id faciunt.*

224. Et cap. 41. *singulis diebus Dominicis in Quadragesima, prater hos, qui excommunicati sunt, Sacramenta corporis & sanguinis Christi sumenda sunt & in coena Domini, & in Parasceue, in vigilia Pascha, & in die resurrectionis Domini penitus ab omnibus communicandum.*

225. Videt hic Lector excommunicatos, adeoque tales, qui pro publicis delictis necdum satisfecerant, admissos esse ad sacram Communionem, & consequenter absolutos in foro interiori, sed nondum per absolutionem in foro externo plenè Ecclesiae & Communioni fidelium reconciliatos.

226. Distin-

226. *Distinctio ista duplicis absolutionis expressè etiam traditur in Concilio Tridentino sess. 24. de reformatione cap. 6. à Sancto Carolo Borromeo Concilio Provinciali 5. titulo preparatio adjumentorum spiritualium, & solet inferi in dispensationibus Matrimonialibus, quæ diriguntur clausæ, non ad officialem, sed ad discretum confessarium per pœnitentiariam, non per datariam expeditæ.*

Istas rerum distinctiones dum ignorant, vel videre nolunt adversarii; ecce quid nobis de veteris ecclesiæ ordine inter satisfactionem & absolutionem in foro conscientiæ (de qua tota Quæstio est) fabricarint; ex quibus deinde totum differendæ absolutionis ædificium struunt.

C A P U T X I.

Exhibentur adversariorum Propositiones circa Praxim veteris Ecclesiæ.

227. *S*atisfactionem olim fuisse præmissam Sacramentali absolutioni, non, nisi qui in antiquitate peregrinus est, ignorat Macarius Havermans in dicta disquisitione Theologica pag. 47. PROP: 51.

228. Sed unde tam superbè & audacter Macarius? accipe ex eodem pag. 113.

229. *Licet quandoque, in contra, à ratione naturali argumenta aliqua objiciantur, tam ingentia, ut vix quid regerem, habeam: non ideo cedo meæ opinioni, in verbo Dei, scripto, vel tradito, conciliis vel patribus, fundatò.* PROP: 52.

230. Ne unum Patrem, nec Concilium unum nec ullius verbi Dei exhibet textum, quo appa-

H

ren-